

Чувствуете разочарование?

Вы чувствуете, что не состоялись в личной жизни? Вас разочаровывают неудачи в возвращении других евреев к традиции? Десять египетских казней дают ценный урок о том, как преодолеть это чувство.

Еврейское озарение

Знакомство с учением Ребе

BAƏPA

Шמות

לעילוי נשמת אמנו וזקנתנו
האשה החשובה מצויינת במדותיה
בעלת מסירות נפש
מרת דבורה ע"ה גרינברג
בת הרה"ח ר' אהרון מענדל

נפטרה אור ליום ג' - כ"א מנחם אב תשפ"ג

В память о нашей маме и бабушке

Дворе Гринберг

Дочери раввина Аарона Мендела Хазана

*Она жертвовала собой ради еврейства
Покинула этот мир 21 менахем ава 5783*

For sponsorship opportunities, email jewishinsights@shluchim.org

Published and Copyright 2024 by

Shluchim Office International

816 Eastern Parkway, Brooklyn, NY 11213

718.221.0500

5784 - 2024

Founded in 2008 in memory of Rabbi Gabi and Rivky Holtzberg OB" M
Shluchim of the Rebbe to Mumbai India

А. Десять казней

ПЕРВОИСТОЧНИК 1 Шмот, 7:1-3

И Г-сподь сказал Моше: смотри, Я поставил тебя (вместо) Б-га перед фараоном; а Аарон, брат твой, будет твоим пророком. Ты будешь говорить все, что Я повелю тебе; а Аарон, брат твой, будет говорить фараону, чтобы он отпустил сынов Израиля из земли своей. А Я ожесточу сердце фараона и умножу знамения Мои и чудеса Мои в земле Египетской.

Раши:

«А Я ожесточу»: и Я знаю, что народы мира не находят духовного удовлетворения, искренне стараясь раскаяться; лучше, чтобы его сердце ожесточилось, чтобы Я мог благодаря ему приумножить Мои знамения и чудеса, и познаете вы Мое могущество.

Такова мера Б-га. Он несет возмездие народам земли, чтобы Израиль услышал и устрасился, как сказано: “Истребил Я народы, опустошены углы (башен) их, разрушил Я площади их, никто не проходит (по ним), разорены города их – нет человека, нет обитающего в ни.”

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה רְאֵה
נִתְּתִיךָ אֱלֹקִים לְפָרְעֹה וְאַהֲרֹן
אָחִיךָ יִהְיֶה נְבִיאֲךָ. אֶתָּה תְּדַבֵּר
אֵת כָּל אֲשֶׁר אֶצְוֶה, וְאַהֲרֹן
אָחִיךָ יְדַבֵּר אֶל פָּרְעֹה וְשַׁלַּח
אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ. וְאֲנִי
אֶקְשֶׁה אֶת לֵב פָּרְעֹה וְהִרְבִּיתִי
אֶת אֹתֹתַי וְאֶת מוֹפְתֵי בְּאֶרֶץ
מִצְרָיִם.

רש"י

וְאֲנִי אֶקְשֶׁה. מֵאַחַר שֶׁהִרְשִׁיעַ
וְהִתְרִיס כְּנַגְדִי, וְגִלּוֹי לְפָנָי
שֶׁאֵין נִחַת רוּחַ בְּאֵמוֹת לְתַת
לֵב שָׁלֵם לְשׁוֹב, טוֹב שִׁיתְקַשֶּׁה
לְבוֹ, לְמַעַן הִרְבּוֹת בּוֹ אוֹתוֹתַי;
וְתִכְיֶירוּ אֶתְּם אֶת גְּבוּרָתִי.

וְכֵן מִדְּתוֹ שֶׁל הַקֶּבֶ"ה, מֵבִיא
פְּרַעְנוֹת עַל הָאֵמוֹת כְּדֵי
שִׁשְׁמְעוּ יִשְׂרָאֵל וַיִּירָאוּ,
שֶׁנֶּאֱמַר “הַכְרַתִי גוֹיִם נִשְׁמוּ
פְּנוֹתָם... אֶמְרֹתַי אֶךְ תִּירָאֵי
אוֹתִי תִקְחֵי מוֹסֵר” (צַפְנִיָּה ג).

Хронология

ПЕРВОИСТОЧНИК 2 Шмот 7:19-21 25-27

И сказал Г-сподь Моше: скажи Аарону: возьми посох твой и прости руку твою на воды Египта: на реки их, на потоки их, на озера их и на всякое стечение вод их и превратятся в кровь и будет кровь по всей земле Египетской и в деревянных, и в каменных (сосудах) И сделали так Моше и Аарон, как повелел Г-сподь

И поднял он посох, и ударил по воде, что в реке, пред глазами фараона и пред глазами рабов его, и превратилась вся вод, что в реке, в кровь. И рыба которая в реке, вымерла, засмердела река, и не могли египтяне пить воду из реки; и была кровь по всей земле Египетской.

И исполнилось семь дней после того, как Г-сподь поразил реку. И сказал Г-сподь Моше: зайди к фараону и скажи ему: так сказал Г-сподь: отпусти народ Мой, и будут служить они Мне. Если же ты отказываешься отпустить, то вот, Я поражу все рубежи твои лягушками.

Раши:

“Исполнилось” ровно “семь дней” Раши видит необходимость дать здесь свой комментарий, поскольку слово исполнилось приведено в Торе в единственном числе, а Нил не возвращался в исходное состояние. Ибо казнь длилась четверть месяца, и три четверти месяца Моше увещевал и предупреждал их.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אָמַר אֶל אַהֲרֹן: קַח מִטֶּה וּנְטֵה יָדְךָ עַל מַיִם מִצָּרִים עַל נְהַרְתָּם עַל יַאֲרֵיהֶם וְעַל כָּל מְקוֹה מַיִמֵיהֶם וַיְהִי דָם וְהָיָה דָם בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם וּבְעֵצִים וּבְאֲבָנִים. וַיַּעֲשׂוּ כֵן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה'

וַיִּרְם בַּמַּטֶּה וַיַּךְ אֶת הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּיָּאֵר לְעֵינַי פְּרָעָה וּלְעֵינַי עֲבָדָיו, וַיִּהְפְּכוּ כָל הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּיָּאֵר לְדָם. וַהֲדָגָה אֲשֶׁר בַּיָּאֵר מָתָה וַיָּבֵאֵשׁ הַיָּאֵר, וְלֹא יָכְלוּ מִצְרַיִם לְשִׁתּוֹת מַיִם מִן הַיָּאֵר וַיְהִי הַדָּם בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם.

וַיִּמְלֵא שִׁבְעַת יָמִים אַחֲרַי הַכּוֹת ה' אֶת הַיָּאֵר. וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה בֹּא אֶל פְּרָעָה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה אָמַר ה' שְׁלַח אֶת עַמִּי וַיַּעֲבֹדְנִי. וְאִם מֵאֵן אֶתָּה לְשַׁלַּח הִנֵּה אֲנֹכִי נֹגֵף אֶת כָּל גְּבוּלְךָ בְּצַפְרֹדְעִים.

רש"י

וַיִּמְלֵא. מִנֵּין שִׁבְעַת יָמִים, שְׁלֵא שָׁב הַיָּאֵר לְקִדְמוֹתוֹ, שְׁהָיְתָה הַמַּכָּה מְשֻׁמֶשֶׁת רְבִיעַ חֹדֶשׁ, וְג' חֳלָקִים הָיָה מְעִיד וּמְתַרְהַ בָּהֶם (תנחומא):

Ребе

Почему казни так растянуты во времени?

Учитывая, что цель различных знамений заключалась в том, чтобы евреи признали власть Б-га, можно задать простой вопрос:

Зачем десять казней растягивать на такой длительный период времени? Сама ведь казнь длилась неделю, а в течение последующих трех недель месяца Моше предупреждал о надвигающейся угрозе

На первый взгляд, нет столь острой нужды в том, чтобы казнь длилась целую неделю. Если цель в том, чтобы евреи научились бояться Б-га - для этого достаточно одного дня, самое большее двух-трех. А три недели между казнями кажутся ненужными в еще большей степени.

Действительно, подтверждение тому мы находим в последней казни, длившейся не так долг, как предыдущие. Казнь первенцев свершилась в одночасье, и заранее об этом было дано только одно предупреждение. Раши сообщает нам, что предупредив о ней фараона, Моше больше никогда его не видел. Это усиливает наш вопрос: почему же предыдущие казни потребовали столь длительного периода времени?

נשאלת שאלה פשוטה: מכיוון שהמטרה של ריבוי האותות היא ש"תכירו את גבורתי", אינו מובן:

מהו הצורך שעשר המכות יהיו במשך זמן ממושך כל כך, "המכה משמשת רביע חודש ושלושה חלקים היה מעיד ומתרה בהם"?¹

כדי לפעול "שישמעו ישראל וייראו", אין צורך שתהיה המכה משמשת "רביע חודש", אלא מספיק יום אחד, ולכל היותר - שניים או שלושה ימים, ועל אחת כמה וכמה שאין צורך ב"שלושה חלקים" נוספים, שלושה שבועות, בין כל מכה ומכה!?

כפי שאכן מצינו בנוגע לסיום המכות - שלא לקח משך זמן כל כך כבשאר המכות: בנוגע למכת בכורות - המכה התרחשה ברגע אחד.² כמו כן בנוגע להתראה של מכת בכורות - שהתרה בו פעם אחת בלבד, "בעמדו לפני פרעה נאמרה לו נבואה זו, שהרי משיצא לפניו לא הוסיף עוד ראות פניו"³. ואם כן, מהו הצורך בשהות זמן ממושכת במכות שלפני זה?

(3) פרש"י בא י"א, ד.

(1) פרש"י וארא ז, כה.
(2) פרש"י בא י, כב.

Шестимесячная задержка

Самым проблемным в продолжительности каждой казни было то, что они вынуждали еврейский народ дольше оставаться в Египте!

И хотя Талмуд утверждает, что начиная с Рош а-шана и вплоть до Исхода с еврейского народа уже было сброшено ярмо рабства. Они находились затем в Египте в Изгнании еще полгода, целую зиму.

והעיקר - שבמשך כל אותו זמן
(חודש לכל מכה ומכה) היו בני
ישראל צריכים להתעכב בגלות
מצרים!

אמנם, "בראש השנה בטלה עבודה
מאבותינו"⁴, חצי שנה לפני צאתם
ממצרים - אבל, גם לאחריו כן היו
בגלות מצרים, במעמד ומצב ש"לא
היה עבד יכול לברוח ממצרים"⁵,
במשך חצי שנה, חורף שלם!

(4) ר"ה יא, רע"א.
(5) פרש"י יתרו יד, ט.

Б. Опыт обучения

Ребе

Объясним суть дела:

Пятилетний ученик понимает, что каждая из казней должна была оказать особое воздействие на фараона. Хотя фараон отказывался освободить еврейский народ даже после того, как на него обрушилось несколько казней, тем не менее ясно, что каждая из них в той или иной степени повлияла на него.

והביאור בזה:

הבן חמש למקרא מבין בפשטות שכל מכה ומכה פעלה דבר מסוים אצל פרעה ואצל מצרים. אמנם, גם לאחרי כמה וכמה מכות לא הסכים פרעה לשלוח את בני ישראל ממצרים (התכלית של כל המכות) אבל אף על פי כן, בוודאי נפעלה פעולה מסוימת על ידי כל מכה ומכה.

Влияние казней

Кровь

ПЕРВОИСТОЧНИК 3 Шмот 7:17

вот, я ударю посохом, который в руке моей, по воде, что в реке, и она превратится в кровь;

הִנֵּה אֲנֹכִי מֹכֵה בַּמַּטֵּה אֲשֶׁר בְּיָדִי עַל הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּיָּאֵר וְנִהְפְּכוּ לְדָם.

Раши

В Египте нет дождей, но Нил поднимается и орошает землю. Поэтому египтяне поклоняются Нилу как божеству. Поэтому Б-г поразил их божество, а затем поразил и их.

רש"י

וְנִהְפְּכוּ לְדָם. לְפִי שְׂאִין גִּשְׁמִים יוֹרְדִים בְּמִצְרַיִם וְנִילוּס עוֹלָה וּמִשְׁקָה אֶת הָאָרֶץ וּמִצְרַיִם עוֹבְדִים לְנִילוּס, לְפִיכָּה הִלְקָה אֶת יְרֵאתָם וְאַחַר כֵּן הִלְקָה אוֹתָם.

Ребе

Например, Раши пишет, что казнью крови Б-г поразил веру фараона и египтян в многобожие. Чтобы этот эффект полностью ощущался, казнь должна была продолжаться какое-то время. Таким образом, у египтян было время обдумать этот вопрос и усвоить его.

Казнь крови оказала воздействие на египтян и евреев еще одним образом, который следует описать.

ולדוגמה: במכת דם - מפרש רש"י
"לפיכך הלקה את יראתם". היינו
שמכת דם הכתה את העבודה זרה של
פרעה ומצרים. וכדי שהפעולה תהיה
בכל התוקף, המכה הייתה צריכה
להימשך משך זמן, כדי שהיה זמן
להתבונן בנעשה ולהפנים את זה.

ויש להוסיף בזה - על פי דברי המדרש
- עוד פעולה שפעלה מכת דם על
המצרים והיהודים.

ПЕРВОИСТОЧНИК 4 Шмот раба, 9:9

Рабби Авин а-леви, сын Рабби, сказа: Сыны Израиля разбогатели благодаря казни крови. Каким же образом? Если еврей и египтянин оказывались в одном и том же доме и там был таз, наполненный водой; когда египтянин шел наполнить из него кувшин, тот наполнялся кровью. Еврей брал воду из таза, а египтянин говорил: Дай мне немного воды, и тот давал, но она превращалась в кровь. Он говорил: Давай пить с тобой из одного и того же блюда! Но все равно еврей пил воду, а египтянин пил кровь. Когда же египтянин покупал воду у еврея за деньги, тот мог пить воду. Так и разбогатели евреи.

אמר רבי אבין הלוי ברבי,
ממכת דם העשירו ישראל.
כיצד? המצרי וישראל בבית
אחד והגיגית מלאה מים,
ומצרי הלק למלאות הקיתון
מתוכה מוציאה מלאה דם,
וישראל שותה מים מתוך
הגיגית, והמצרי אומר תן לי
בידה מעט מים ונותן לו ונעשו
דם, ואומר לו נשתה אני ואתה
מן קערה אחת, וישראל שותה
מים והמצרי דם, וכשהיה
לוקח מישראל בדים, היה
שותה מים, מכאן העשירו
ישראל.

Ребе

Глубокие изменения, к которым все это привело, очевидны. Евреи до сих пор были рабами египтян и подвергались изнурительному труду. Теперь же египтянину следовало взять свои деньги и отдать их еврею, чтобы утолить свою жажду. Это подействовало и на египетских магов, потому что они тоже испытывали жажду.

С другой стороны, это показало евреям их собственное величие. Даже когда египтянин хотел пить из того же сосуда, что и еврей, вода египтянина превращалась в кровь, а еврей пил воду. Только когда египтянин платил за воду, он мог ее пить. Эффект был настолько сильным, что в результате еврейский народ обогатился.

Лягушки

ПЕРВОИСТОЧНИК 5 Шмот 8:2

Аарон простер руку свою над водами Египта, и лягушки поднялись и покрыли землю Египетскую.

Ребе

Казнь лягушек превосходила казнь крови. Источником этой казни служило их собственное божество — Нил! Поскольку это настолько очевидно, Раши не нужно было подробно объяснять это в своем комментарии.

וּמוֹבֵן גּוֹדֵל הַפְּעוּלָה שֶׁבְדָבָר עַל הַמִּצְרִים, שֶׁאֶפִּילוֹ שֶׁהִיְהוּדִי הוּא עַבְדּוֹ שֶׁל הַמִּצְרִי שֶׁהַעֲבִיד אוֹתוֹ עֲבוּדַת פֶּרֶךְ, הִנֵּה בִשְׁעָה שֶׁהִיא צְמָא, הוֹכֵרַח לְקַחַת אֶת כֶּסֶפוֹ - שֶׁבּוֹ הֵיָה יְכוּל לְקַנּוֹת חַי נַפְשׁוֹ - וּלְתַתּוֹ לִיהוּדִי כְּדֵי לְרוּוֹת אֶת צִימְאוֹנוֹ. דָּבָר זֶה פֶּעַל גַּם עַל חֶרְטוּמֵי מִצְרַיִם, כִּי אִף הֵם הָיוּ צְמָאִים...

מכה זו פעלה גם על היהודים שנוכחו לראות את מעלתם. אפילו כשהמצרי אמר לישראל "נשתה אני ואתה מן קערה אחת - ישראל שותה מים ומצרי דם". רק כאשר הוא שילם על כך הוא יכול היה לשתות מים. עד כדי כך, שעל ידי זה העשירו המצרים את ישראל!

וַיִּט אֶהָרֵן אֶת יָדוֹ עַל מִיַּי מִצְרַיִם וַתַּעַל הַצְּפַרְדֵּי וַתִּכַּס אֶת אֶרֶץ מִצְרָיִם.

במכת צפרדעים, היה ענין עמוק יותר ממה שהיה במכת דם - משום שהמכה באה מהעבודה זרה שלהם עצמה! - ולרוב הפשיטות לא הוצרך רש"י לפרשו.

Вши

ПЕРВОИСТОЧНИК 6 Шмот 8:13-15

простер Аарон руку свою с посохом своим, и ударил в прах земной; и появились вши на людях и на скоте. Весь прах земной стал вшами по всей земле Египетской. Пытались сделать так и волхвы чарами своими, чтобы произвести вшей, но не могли. И были вши на людях и на скоте. И сказали волхвы фараону: это перст Б-жий.

וַיִּט אֶהָרֶן אֶת יָדוֹ בַּמִּטָּהוּ וַיִּךְ אֶת עֹפֶר הָאָרֶץ וַתְּהִי הַכִּנָּם בְּאָדָם וּבַבְּהֵמָה, כֹּל עֹפֶר הָאָרֶץ הָיָה כִנִּים בְּכֹל אֶרֶץ מִצְרַיִם. וַיַּעֲשׂוּ כֵן הַחֹרְטָמִים בְּלִטְיָהֶם לְהוֹצִיא אֶת הַכִּנִּים וְלֹא יָכְלוּ... וַיֹּאמְרוּ הַחֹרְטָמִם אֶל פְּרֹעֶה אֶצְבַּע אֱלֹקִים הוּא.

Ребе

До нашествия вшей фараон утверждал, что сам он является божеством. Но эта казнь заставила его и его магов увидеть в происходящем “перст Б-жий”

עד אז פרעה טען שהוא עצמו אלוקים... אך דווקא מכה זו פעלה עליו ועל חרטומיו להודות בכך שזו אצבע אלוקים.

Град

ПЕРВОИСТОЧНИК 7 Шмот 9:18-20

Вот, Я низведу завтра, в это самое время, град весьма сильный, которому подобного не было в Египте со дня основания его донныне. Итак, пошли собрать скот твой и все, что есть у тебя в поле; все люди и скот, которые останутся в поле и не будут убраны домой, – на них низринется град, и они умрут». Тот из рабов фараона, который убоялся слова Г-сподня, загнал рабов своих и стада свои в дома;

הֲנִי מִמְטִיר כְּעֵת מֶחֶר בְּרָד כִּבְד מָאד אֲשֶׁר לֹא הָיָה כָמוֹהוּ בְּמִצְרַיִם לְמֹז הַיּוֹם הַזֶּה וְעַד עַתָּה. וְעַתָּה שְׁלַח הָעֹז אֶת מִקְנֶךָ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לְךָ בַשָּׂדֶה כֹּל הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה אֲשֶׁר יִמָּצֵא בַשָּׂדֶה וְלֹא יֵאָסֶף הַבֵּיתָה וַיֵּרֶד עֲלֵהֶם הַבְּרָד וּמָתוּ. הִירָא אֶת דְּבַר ה' מַעֲבָדֵי פְרֹעֶה הֵנִיס אֶת עַבְדָּיו וְאֵת מִקְנֵהוּ אֶל הַבָּתִּים.

Ребе

Еще до казни града были некоторые египтяне, которые боялись Б-га, но это не имело никакого практического выражения. Град же побудил этих людей выразить свою веру практическим способом – броситься укрывать свой скот.

גם קודם לכן, חלק מהמצרים היו יראים מה', אך זה לא התבטא בפעולה ממשיית. במכת ברד, יראת עבדי פרעה מה' השפיעה עליהם ברמה המעשית - "הירא את דבר ה', הניס את עבדיו ואת מקנהו".

Саранча

ПЕРВОИСТОЧНИК 8 Шмот 10:3-11

Моше и Аарон пришли к фараону и сказали ему: если вы откажетесь отпустить израильтян, завтра Я наведу саранчу на вашу землю. Они закроют вид на землю, и никто не сможет увидеть землю. Они съедят уцелевший остаток, оставшийся от града, и истребят все деревья твои, растущие на поле... Он повернулся и ушел от фараона.

וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל פְּרֹעֹה וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו... כִּי אִם מָאֵן אַתָּה לְשַׁלַּח אֶת עַמִּי הַנְּגִי מִבְּיַד מִחֵר אַרְבֶּה בְּגַבְלָהּ. וְכִסָּה אֶת עֵינַי הָאֲרֶץ וְלֹא יוּכַל לִרְאוֹת אֶת הָאֲרֶץ וְאָכַל אֶת יֶתֶר הַפְּלִטָה הַנִּשְׁאַרְתָּ לָכֶם מִן הַבָּרָד, וְאָכַל אֶת כָּל הָעֵץ הַצֹּמַח לָכֶם מִן הַשָּׂדֶה... וַיִּפֶן וַיֵּצֵא מֵעַם פְּרֹעֹה.

Слуги фараона сказали ему: Долго ли этот человек будет для нас камнем преткновения? Отпустите людей, и они будут поклоняться своему Б-гу. Неужели ты еще не понимаешь, что Египет гибнет?

וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי פְרֹעֹה אֵלָיו עַד מָתַי יִהְיֶה זֶה לָנוּ לְמוֹקֵשׁ שְׁלַח אֶת הָאֲנָשִׁים וַיַּעֲבְדוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיהֶם הֲטָרַם תִּדְעֵ כִּי אֲבָדָה מִצְרַיִם.

Моше и Аарон были возвращены фараону. И сказал он им: Ступайте служить Г-споду, вашему Б-гу. Кто пойдет? Моше сказал: Мы пойдем с нашей молодежью и нашими старейшинами, нашими сыновьями и нашими дочерьями, нашим мелким и нашим крупным скотом, ибо праздник Г-спода у нас. И он сказал и ... не так, пусть пойдут мужчины и поклонятся Г-споду.

וַיּוֹשֶׁב אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אַהֲרֹן אֶל פְּרֹעֹה וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם לָכוּ עֲבַדוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם. מִי וּמִי הַהֹלְכִים? וַיֹּאמְרוּ מֹשֶׁה בְּנֵעָרֵינוּ וּבְזִקְנֵינוּ גֵלָהּ בְּכַנְיָנוּ וּבְכַבְנוֹתֵנוּ בְּצִאֲנָנוּ וּבְכַבְקָרְנוּ גֵלָהּ כִּי חַג ה' לָנוּ. וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם.. לֹא כֵן, לָכוּ נָא הַגְּבִרִים וְעַבְדוּ אֶת ה'.

Ребе

Предупреждение о надвигающемся нашествии саранчи не заставило фараона полностью раскаяться и освободить еврейский народ из Египта. Но это оказало на него частичное влияние – он согласился позволить, по крайней мере, мужчинам уйти, от чего до сих пор отказывался.

Точно так же каждая казнь имела свой уникальный эффект, добавляя силу тому, что было достигнуто ранее.

Осмысление занимает время

Это объясняет, почему казни должны были проходить с перерывом между собой. Их продолжительность дала египтянам время оценить последствия казней и сделать из них выводы. Если бы каждая казнь происходила быстро и без перерыва, у египтян не было бы достаточно времени, чтобы осмыслить их значение, и таким образом, казни не оказали бы желаемого эффекта.

אמנם ההתראה על מכת הארבה לא פעלה על פרעה שישוב לגמרי בתשובה וישחרר את כל עם ישראל ממצרים, אך היא פעלה עליו תשובה למחצה - הוא הסכים שלפחות הגברים ילכו, דבר שלא הסכים עליו עד עתה.

ועל דרך זה, כל מכה ומכה פעלה פעולה מיוחדת, בנוסף על מה שנפעל עד עתה.

ועל פי זה מובן בפשטות שהיה צריך להיות מכות נפרדות, ומשך זמן בין מכה למכה - כדי שיוכלו המצרים להתבונן בפעולתה של המכה, ולהסיק מסקנות כו'. (אם כל מכה הייתה נמשכת זמן קצר ללא הפסק זמן בין מכה למכה, לא היה להם מספיק זמן להתבונן במשמעות המכות, והמכות לא היו פועלות את השפעתן).

В. Выигрышный эффект времени

Ребе

Каждая казнь имела свой эффект

Отсюда урок в нашем служении Б-гу.

Распространяя иудаизм и продвигая учения хасидизма, мы иногда можем чувствовать, что наши попытки повлиять на другого еврея не увенчались успехом.

Наш анализ последовательности казней и их воздействия на фараона дает нам важный урок.

Фараона поразила серия казней, и они, казалось, не возымели на него никакого воздействия, т.к. он не выполнил повеление Всевышнего освободить еврейский народ. Более того, он продолжал заявлять: Мне принадлежит река моя и я (сам) сотворил себя. Однако правда в том, что каждая казнь оказала на него определенное воздействие, как уже говорилось.

Это верно даже в отношении такого человека, как фараон, и даже в досинайскую эпоху, когда Свыше было решено, что физическое и духовное не могут смешиваться друг с другом. Это верно в отношении евреев и в постсинайскую эпоху, когда каждое отдельное действие по

בענין זה יש הוראה ולימוד בעבודת ה':

כאשר עוסקים בהפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה - קורה לפעמים שמרגישים שלמרות שדיברו עם יהודי פלוני וניסו להשפיע עליו כו', לא הצליחו לפעול ולא כלום!

על כך באה ההוראה מהאמור לעיל בפשוטו של מקרא - שגדולה מזו מצינו אפילו בנוגע לפרעה מלך מצרים :

הן אמת שגם לאחרי שפרעה קיבל כמה וכמה מכות - לא ראו אצלו הזזה כלשהי, שהרי בנוגע לפועל לא קיים פרעה את ציווי הקב"ה "שלח את עמי ויעבדוני"⁷ (והמשיך לטעון "לי יאורי ואני עשיתני"⁸ כבתחילה), אבל אף על פי כן, על ידי כל מכה ומכה נפעלה אצלו פעולה מסוימת (כנזכר לעיל).

ואם הדברים אמורים בנוגע לפרעה מלך מצרים, ולפני מתן תורה, כאשר הייתה הגזירה עליונים לא ירדו למטה ותחתונים לא יעלו למעלה - הרי בנוגע ליהודי, ובפרט לאחרי מתן תורה (לאחרי ביטול הגזירה), בוודאי ובוודאי שכל פעולה ופעולה בקשר

(7) ז, טז. כו, ט, א, יג. ועוד.
(8) יחזקאל כט, ג. וראה שם, ט.

Кажда́я казнь имела последствия

продвижению Торы и заповедей имеет практический эффект.

Проще говоря: когда мы дружелюбно и искренне говорим с другим евреем о Торе, заповедях, морали и страхе перед Небесами, не может быть, чтобы эти слова не возымели никакого эффекта. Это не наши личные слова, это слова Торы. Даже если мы не видим последствий сразу, нас не должна обманывать действительность. Мы должны знать, что какой-то эффект определенно был, а для его осмысления и воплощения в явной форме требуется время.

Что касается аргумента о том, что мы не видим эффекта, то ответ таков: мы воспринимаем все через призму физических глаз. Немного возвысившись над собой, мы увидим внутреннее измерение нашего собрата-еврея и увидим, что это действительно оказало на него влияние, и эффект будет продолжать расти, пока не станет очевидным для всех.

לעניני תורה ויהדות אינה חוזרת ריקם חס
ושלום, אלא פועלת פעולתה בנוגע לפועל
ממש⁹.

ובפשטות: כאשר מדברים עם יהודי -
בדברים היוצאים מן הלב¹⁰ - אודות עניני
יהדות, תורה ומצוותיה, עניני מוסר ויראת-
שמים - בדרכי נועם ודרכי שלום, כמובן
- לא יתכן שדברים אלו (שאינם דברי
עצמו, כי אם דברי התורה) לא יפעלו את
פעולתם; ובמילא, גם אם אינו רואה את
הפעולה תיכף ומיד - אומרים לו: "אל תבט
אל מראהו"¹¹, שכן, בוודאי ובוודאי נפעלה
אצלו איזו פעולה, אלא שבזה עצמו ישנם
כמה אופנים, כולל - שלפעמים יש צורך
בשהות זמן להתבוננות כו', עד שהדבר יבוא
לידי פועל בגילוי ממש.

ומה שטוען שאינו רואה את הפעולה -
אומרים לו: הסיבה לכך שאינך רואה היא -
מכיון שמסתכל אתה בעיני בשר... תתעלה
קמעה, ואז תראה את פנימיותו של היהודי,
ותיווכח שנפעלה אצלו פעולה, ותוסיף
לפעול יותר ויותר! עד שסוף כל סוף רואים
את הפעולה באופן גלוי.

משיחת ש"פ וארא, ר"ח שבט, ה'תשמ"ו

הנחה בלתי מוגה

תורת מנחם ה'תשמ"ו חלק ב' עמודים 391, 398-401